

การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มแก้ววารี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2

The Study on the Condition of Academic Administration of the Schools in
Kaeowari Group, Nakhon Sawan Primary Educational Service Area Office 2

เมธิณี โททอง¹, ธาณี เกสทอง², ทิปปิพัฒน์ สันตะวัน³

Methini Thothong¹, Thanee Gesthong², Teeppipat Suntawan³

Corresponding Author E-mail: methini.t@nsru.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มแก้ววารี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ครูในกลุ่มแก้ววารี จำนวน 85 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า สอบถามเกี่ยวกับสภาพ การบริหารงานวิชาการ จำนวน 9 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนา กระบวนการเรียนรู้การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การวัดผล ประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า

สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มแก้ววารี มีสภาพการบริหารงานวิชาการ ทั้ง 9 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาลำดับต่ำสุด คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การนิเทศการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ตามลำดับ

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² Student in Master of Education Degree (Educational Administration), Nakhon Sawan Rajabhat University.

³ อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

³ Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

Abstract

The purpose of this research was to study the conditions of academic administration of the schools in Kaeowari Group. The participants were 85 school administrators of the schools in Kaeowari Group. The research instrument employed to collect the data in this research was the questionnaire concerning academic administration in nine aspects as follows: the school curriculum development, the learning process development, the teaching and learning activity arrangement, the assessment and evaluation, the research for educational quality development, the development of learning resources process, the educational supervision, the development of innovative technologies for education, the internal quality assurance system and educational standards development. The statistics used for analyzing the data were percentage, mean, and standard deviation. The results were as follows:

The study results of the academic administration of the schools in Kaeowari Group in general found that the nine aspects of academic administration were rated at a high level and they were arranged in order of the highest level to the lowest as the learning process development, the assessment and evaluation, the teaching and learning activity arrangement, the development of innovative technologies for education, the internal quality assurance system and educational standards development, the educational supervision, the school curriculum development, the development of learning resources process, and the research for educational quality development, respectively.

Keywords: Academic Administration

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายและหลักการ การจัดการศึกษาต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมใน การดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, หน้า 3) มาตรา 9 ว่าการจัดระบบ โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักการมีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติมี การกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และ จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครูและบุคลากร ทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของ บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, หน้า 4) ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ สถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 19)

การบริหารงานวิชาการเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจภายใน สถานศึกษา ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการบริหารงานภายในสถานศึกษา แต่ทั้งนี้การบริหารงาน วิชาการในสถานศึกษามีคุณภาพดีมาน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจะต้องให้ความสำคัญแก่งานวิชาการ ต้องเข้าใจบริบทรวมทั้งขอบเขตการดำเนินงานและ ภาระหน้าที่ ของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเป็นอย่างดี การบริหารงานวิชาการจึง เปรียบเสมือนหัวใจสำคัญของการบริหาร สถานศึกษา และเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนการบริหารงานด้าน อื่น ๆ เป็นเพียงปัจจัยส่งเสริม สนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทหน้าที่ ในการบริหารจะต้องสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้บรรลุวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของ หลักสูตร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 39 - 40)

จากสภาพปัจจุบัน คุณภาพการศึกษาของไทยมีมาตรฐานค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของ อีกหลายประเทศในระดับเดียวกัน ผู้เรียนไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ ขาดการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ นอกจากนั้นการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครูไม่ได้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนไม่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างตื่นตัวทั้งทางด้าน ร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ ไม่ได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ซึ่งความด้อยคุณภาพมี เหตุปัจจัยมาจากความบกพร่องและความด้อยคุณภาพของปัจจัยการผลิตด้านครู ความไม่ทันสมัยของหลักสูตร เนื้อหาสาระ และกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ได้ปรับปรุงให้ทันสมัย สอดคล้องกับสภาพการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน ไม่มีการพัฒนาแหล่ง เรียนรู้และสนับสนุนให้ครู นักเรียนใช้แหล่งเรียนรู้ในการ จัดการเรียนการสอน วิธีการเรียนการสอนใช้รูปแบบเดิม ๆ เน้น การท่องจำ มีการปรับปรุงน้อยมาก เนื่องด้วยขาดแคลนสื่อวัสดุเครื่องมือและเทคโนโลยีทางการศึกษา เครื่องอำนวยความสะดวก ในการจัดการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผลไม่ได้มาตรฐาน ขาดการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนา การเรียนการสอนใน ชั้นเรียน ขาดระบบการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และที่สำคัญอย่างยิ่งคือขาดการส่งเสริมสนับสนุนจากผู้บริหาร สถานศึกษา หากสถานศึกษาซึ่งเป็นองค์กรหลัก ในการจัดการดำเนินงานด้านวิชาการ มีจุดอ่อนหรือบกพร่องไป จะเป็นสาเหตุ ให้ประสิทธิภาพของงานวิชาการด้อยลง และส่งผลต่อประสิทธิภาพของงานวิชาการให้ตกต่ำลงและด้อยคุณภาพ (สันติ บุญภิรมย์, 2552, หน้า 16 - 20)

จากรายงานผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินัยพื้นฐาน (O-NET) ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ปีการศึกษา 2559 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมของนักเรียนต่ำกว่าผลคะแนนในปีการศึกษา 2558 เกือบทุกวิชา ดังนี้ คณิตศาสตร์ลดลงร้อยละ 1.98 วิทยาศาสตร์ลดลงร้อยละ 1.15 สังคมศึกษาลดลงร้อยละ 2.98 ภาษาอังกฤษลดลงร้อยละ 5.01 ยกเว้นภาษาไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.21 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลคะแนนเฉลี่ย 2 วิชาที่ ลดลง คือ คณิตศาสตร์ลดลงร้อยละ 3.61 และวิทยาศาสตร์ลดลงร้อยละ 1.03 ส่วนวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น มี 3 วิชา คือ สังคมศึกษาเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.96 ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.56 และภาษาไทยเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.47 (สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2, 2560, หน้า 75) และในปีการศึกษา 2560 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า

คะแนนเฉลี่ยในภาพรวมของนักเรียนต่ำกว่าผลคะแนนในปีการศึกษา 2559 เกือบทุกวิชาเช่นเดียวกัน ดังนี้ คณิตศาสตร์ลดลงร้อยละ 2.33 วิทยาศาสตร์ลดลงร้อยละ 1.29 ภาษาไทยลดลงร้อยละ 7.01 ยกเว้นภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.33 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ลดลงเกือบทุกวิชา ดังนี้ คณิตศาสตร์ลดลงร้อยละ 2.54 วิทยาศาสตร์ลดลงร้อยละ 2.48 ภาษาอังกฤษลดลงร้อยละ 0.01 ส่วนวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นมีเพียง 1 วิชา คือ ภาษาไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.48 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2, 2561, หน้า 86)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2 จัดการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดจำแนกตามอำเภอและกลุ่มโรงเรียน จำนวน 5 อำเภอ 13 กลุ่มโรงเรียน คือ อำเภอลาดยาว มี 4 กลุ่มโรงเรียนได้แก่ กลุ่มโรงเรียนบ้านไร่เนินเหล็ก กลุ่มโรงเรียนทักษิณบุรพา กลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรลาดยาว กลุ่มเสมารักษ์พัฒนา อำเภอแม่วงก์มี 3 กลุ่มโรงเรียน ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนแม่วงก์เขาชนกัน กลุ่มโรงเรียนวังชันพัฒนา กลุ่มโรงเรียนแม่เลย์ อำเภอแม่เปิน มี 1 กลุ่มโรงเรียน ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนแม่เปิน อำเภอชุมตาบง มี 1 กลุ่มโรงเรียน ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนชุมตาบง อำเภอบรรพตพิสัย มี 4 กลุ่มโรงเรียน ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนบรรพตบุรพา กลุ่มโรงเรียนแม่ปิงบรรพต กลุ่มโรงเรียนบึงพิมพาสามัคคี (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2, 2560, หน้า 13) กลุ่มโรงเรียนแก้ววารี ซึ่งประกอบไปด้วย 14 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดบ้านคลอง โรงเรียนบ้านหนองน้ำเขียว โรงเรียนวัดเขาห้วยลุง โรงเรียนวัดท่าจั่ว โรงเรียนวัดท่าแรด โรงเรียนวัดเทพสถาพร โรงเรียนวัดบางแก้ว (บางแก้วพิทยาคม) โรงเรียนวัดบ้านแดน โรงเรียนวัดประสาทวิถิ โรงเรียนวัดวิมลประหาราษฎร์ โรงเรียนวัดหูกวาง โรงเรียนวัดอ่างทอง โรงเรียนหัดไทยวิทยาอุทิศ และโรงเรียนอนุบาลบรรพตพิสัย (วัดส้มเสี้ยว) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2, 2561, หน้า 13)

จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (Ordinary National Education: O-NET) ปีการศึกษา 2559 ของโรงเรียนในกลุ่มแก้ววารี ที่ผ่านมา พบว่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คะแนนเฉลี่ยในภาพรวมทุกสาระวิชาลดลงร้อยละ 4.23 จากเมื่อปีการศึกษา 2558 เมื่อพิจารณารายโรงเรียน พบว่ามีโรงเรียนที่มีผลการทดสอบเฉลี่ยในภาพรวมสูงขึ้น จำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนหัดไทยวิทยาอุทิศ โรงเรียนวัดหูกวาง โรงเรียนวัดท่าแรด โรงเรียนวัดประสาทวิถิและโรงเรียนวัดวิมลประหาราษฎร์และลดลง จำนวน 9 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดท่าจั่ว โรงเรียนวัดอ่างทอง โรงเรียนวัดเทพสถาพร โรงเรียนวัดเขาห้วยลุง โรงเรียนบ้านหนองน้ำเขียว โรงเรียนวัดบางแก้ว (บางแก้ว พิทยาคม) โรงเรียนอนุบาลบรรพตพิสัย (วัดส้มเสี้ยว) โรงเรียนวัดบ้านคลอง และโรงเรียนวัดบ้านแดน และเมื่อพิจารณารายวิชาในภาพรวม พบว่า มีเพียงสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเท่านั้นที่มีผลการทดสอบสูงขึ้น นอกจากนั้นอีก 4 วิชา มีผลการทดสอบลดลงทุกสาระวิชา โดยเฉพาะสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ลดลงมากที่สุดถึงร้อยละ 9.00 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คะแนนเฉลี่ยในภาพรวมทุกสาระ วิชาเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.38 จากเมื่อปีการศึกษา 2558 เมื่อพิจารณารายโรงเรียน พบว่า มีโรงเรียนที่มีผลการทดสอบเฉลี่ยในภาพรวมสูงขึ้น จำนวน 1 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดบางแก้ว (บางแก้วพิทยาคม) และลดลง จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดบ้านคลอง โรงเรียนวัดเทพสถาพร และโรงเรียนวัดประสาทวิถิ และเมื่อพิจารณารายวิชาในภาพรวมพบว่า มีวิชาสังคมศึกษา คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มีผลการทดสอบสูงขึ้น และอีก 2 วิชา คือ วิชาภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีผลการทดสอบลดลง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2, 2560, หน้า 64 - 73) และในปีการศึกษา 2560 พบว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คะแนนเฉลี่ยในภาพรวมทุกสาระวิชาลดลงร้อยละ 2.52 จากเมื่อปีการศึกษา 2559 เมื่อพิจารณารายโรงเรียน พบว่ามีโรงเรียนที่มีผลการทดสอบเฉลี่ยในภาพรวมสูงขึ้น จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดท่าจั่ว โรงเรียนวัดบางแก้ว (บางแก้วพิทยาคม) และโรงเรียนวัดบ้านแดน และลดลง จำนวน 9 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดบ้านคลอง โรงเรียนบ้านหนองน้ำเขียว โรงเรียนวัดเขาห้วยลุง โรงเรียนวัดท่าแรด โรงเรียนวัดเทพสถาพร โรงเรียนวัดประสาทวิถิโรงเรียน วัดวิมลประหาราษฎร์โรงเรียนวัดหูกวาง โรงเรียนวัดอ่างทอง โรงเรียนหัดไทยวิทยาอุทิศ และโรงเรียนอนุบาลบรรพตพิสัย (วัดส้มเสี้ยว) และเมื่อพิจารณารายวิชาในภาพรวมพบว่า มีเพียงสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเท่านั้นที่มีผลการทดสอบสูงขึ้น นอกจากนั้นอีก 4 วิชา มีผลการทดสอบ ลดลงทุกสาระวิชา โดยเฉพาะ สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ลดลงมากที่สุดถึงร้อยละ 6.44 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คะแนนเฉลี่ยในภาพรวมทุกสาระวิชาลดลง ร้อยละ 3.19 จากเมื่อปีการศึกษา 2559 เมื่อพิจารณารายโรงเรียน พบว่ามีโรงเรียนที่มีผลการทดสอบเฉลี่ยในภาพรวมลดลงทุกโรงเรียน และเมื่อพิจารณารายวิชาในภาพรวมพบว่า มีวิชาภาษาไทยและภาษาอังกฤษมีผลการทดสอบสูงขึ้น และอีก 2 วิชา คือ วิชา คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์มีผลการทดสอบลดลง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2, 2561, หน้า 74 - 84) จากสภาพดังกล่าวผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษา สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มแก้ววารีสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2 เพื่อที่จะนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางในการบริหารงานทางวิชาการให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มแก้ววารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2

การทบทวนวรรณกรรม

ในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากเอกสาร งานวิจัย หนังสือ และตำราหลายเล่ม เพื่อความสมบูรณ์และความถูกต้องของงานค้นคว้าอิสระ ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงเสนอเนื้อหาและ ประเด็นดังต่อไปนี้

1. การบริหารงานวิชาการ

1.1 ความหมายงานวิชาการ

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2551, หน้า 29 - 30) ได้ให้ความหมายของงานวิชาการไว้ว่า เป็นกระบวนการหรือการบริหารกิจกรรมการดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลให้ดีขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ช่อรัตนดา เกสทอง (2551, หน้า 11) ได้ให้ความหมายของงานวิชาการไว้ว่า เป็นการดำเนิน กิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศการศึกษา

ภัทราภรณ์ แจ่มบุรี (2559, หน้า 21) ได้ให้ความหมายของงานวิชาการไว้ว่า เป็นกิจกรรมทุกชนิดที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด และภารกิจโดยตรงในด้านการศึกษา เพื่อที่จะให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ นำไปใช้ในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ตามที่สังคมยอมรับ

1.2 ความหมายการบริหารงานวิชาการ

อรอุมา อนันต์ (2556, หน้า 16) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า เป็นการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อก่อให้เกิด ผลดี มีประสิทธิภาพสูงสุดแก่ผู้เรียนและบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

ไพรวลัย เกิดสวัสดิ์ (2558, หน้า 21) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า เป็น กระบวนการดำเนินการหรือแนวทางการปฏิบัติของผู้บริหารในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ของครูและนักเรียน โดยมุ่งหวังที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่สังคมยอมรับ เป็นการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

วรรณกร เรือกิจ (2559, หน้า 27) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า เป็นงานที่มีความสำคัญยิ่ง และเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากร ต้องศึกษาทำความเข้าใจเป็นอย่างดี ซึ่งเป็นงานที่เกี่ยวกับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน การจัดสอนวัดกรรมและเทคโนโลยี การวัดผลประเมินผล การประกันคุณภาพ และถือว่าเป็นกิจกรรมหลักของสถานศึกษาที่ต้องร่วมมือกันทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรที่สถานศึกษากำหนด

1.3 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

ณัฐพร อ่องเพ็ง (2558, หน้า 20) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการไว้ว่า การบริหารงาน วิชาการเป็นภารกิจหนึ่งในหลายงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารโรงเรียน เพราะงานวิชาการเป็นหลักของการบริหารโรงเรียน ซึ่งการบริหารโรงเรียนเป็นความรับผิดชอบต่อสังคมในการพัฒนาคน ให้เป็นคนเก่ง คนดี มีคุณธรรม และสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างสงบสุข งานวิชาการจึงเป็นงานหลักของโรงเรียนในการสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ เป็นงานที่ต้องนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้จัดการเรียนการสอนในโรงเรียน กำหนดแนวทางและรูปแบบการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และเป็นไปตามความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นอย่างแท้จริง ผู้บริหารในฐานะเป็นผู้รับผิดชอบสูงสุดของโรงเรียน ต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไป

อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความตระหนักให้บุคลากรในโรงเรียนเห็นความสำคัญของงานวิชาการ เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ไพรวลัย เกิดสวัสดิ์ (2558, หน้า 22) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการไว้ว่า งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาในโรงเรียน งานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา เป็นงานหลัก ทั้งในมุมมองของการบริหารและการปฏิบัติการหลัก ทำให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

วรรณกร เรืองกิจ (2559, หน้า 29) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการไว้ว่า งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงานสถานศึกษาที่กำหนดบทบาทภารกิจของหน่วยงานหรือสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องให้การสนับสนุนเพื่อ 27 พัฒนางานวิชาการให้ทันสมัย มีการจัดทำแผนงานวิชาการที่สอดคล้องกับนโยบายหลัก เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาจะพัฒนาได้นั้น ผู้เกี่ยวข้องจะต้องตระหนักถึงความสำคัญ ให้ความร่วมมือและมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้งานวิชาการ ดำเนินไปอย่างมีขั้นตอนและต่อเนื่อง

1.4 หลักการบริหารงานวิชาการ

อรอุมา อนันต์ (2556, หน้า 21) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการไว้ว่า หลักการบริหาร วิชาการก็คือหลักแห่งประสิทธิภาพ หมายถึง การได้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่มการลงทุน นั่นคือ นักเรียน นักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตรโดยไม่ลาออกกลางคัน เรียน เกินเวลาและช้ากว่ากำหนด หลักแห่งประสิทธิผลหมายถึง ผลผลิตได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้นั้นคือ นักเรียน นักศึกษามีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถทักษะคุณภาพ

ณัฐพร อ่องเพ็ง (2558, หน้า 35) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียน จะต้องมีการหลักในการบริหารงานวิชาการอย่างทันสมัยและมีประสิทธิภาพ โดยมีการกระจาย อำนาจและความรับผิดชอบไปยังบุคลากรในโรงเรียนทุกคน

ปรารธนา แก้วเวียง (2559, หน้า 36 - 37) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการไว้ว่า หมายถึง การวางแผนงานวิชาการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ การจัดโครงสร้างการบริหาร การกำหนด บทบาทหน้าที่ของบุคลากร การกระจายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ สร้างความมีวินัยให้กับ บุคลากร มีความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนา ติดตาม ประเมินผลเพื่อพัฒนางานวิชาการ โดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน โดยคำนึงถึงหลักแห่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.5 กระบวนการบริหารงานวิชาการ

ช่อรัตน์ดา เกสทอง (2551, หน้า 15) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารงานวิชาการไว้ว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วยขั้นตอนการวางแผน การดำเนินการ การนิเทศติดตามผล และประเมินผล

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 12 - 13) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารงานวิชาการไว้ว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่จะใช้วงจรการบริหารคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลักคือ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบประเมินผล (Check) และการปรับปรุง/นำไปใช้ (Action) ผู้บริหารเป็นกลไกสำคัญในฐานะของแกนนำที่จะทำให้กระบวนการบริหารนี้ ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขั้นตอน PDCA มีดังนี้

1) ขั้นวางแผน ผู้บริหารเป็นผู้ประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาใน สถานศึกษา เพื่อให้ทราบความต้องการหรือความคาดหวังของผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาและ ชุมชนที่มีต่อสถานศึกษาและศึกษามาตรฐานการศึกษาของชาติ นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด รวมทั้งศึกษาถึงศักยภาพของสถานศึกษาก่อนที่จะร่วมกันกำหนดเป็นวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายของ สถานศึกษา จากนั้นร่วมกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายและกำหนดเป็นภารกิจของสถานศึกษาแล้วจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาของสถานศึกษาในระยะยาวคือ ธรรมนูญสถานศึกษา หรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาระยะสั้น คือ แผนปฏิบัติการประจำปี โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นผู้ลงนาม และรับรองแผนการดำเนินการที่ร่วมกันกำหนดขึ้น

2) ขั้นปฏิบัติตามแผน ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่บริหารจัดการ ส่งเสริม สนับสนุน ควบคุม กำกับ ดูแล ให้คำปรึกษา แนะนำ และอำนวยความสะดวกให้แก่บุคลากรภายในสถานศึกษา ที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอน และ

รับผิดชอบแผนงานและโครงการให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในบางแผน/โครงการผู้บริหารจำเป็นต้องดำเนินการเอง ถ้าเป็นโครงการ/แผนงานเกี่ยวกับด้านบริหารและด้านบุคลากร

3) ขั้นตอนตรวจสอบและประเมินผล เมื่อบุคลากรภายในสถานศึกษาที่รับผิดชอบการจัด การเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมตามแผนงาน/โครงการ ได้ดำเนินการกิจกรรมตามแผนแล้วให้ ผู้บริหารเป็นผู้คอยตรวจสอบติดตามตลอดเวลา ตั้งแต่เริ่มโครงการ ระหว่างโครงการ และสิ้นสุด โครงการ หรือให้ผู้แทนเป็นผู้ตรวจสอบการประเมินตนเองของบุคลากรที่ รับผิดชอบในแต่ละกิจกรรม/โครงการ โดยผู้บริหารมีบทบาทเป็นแกนนำสำคัญตั้งแต่การกำหนดบทบาทหน้าที่และ ผู้รับผิดชอบ การกำหนดกรอบการประเมินตนเอง การสร้างเครื่องมือในการประเมิน การดำเนินการประเมิน การวิเคราะห์ ข้อมูล รวมทั้งการเขียนรายงานการประเมินตนเอง โดยผู้บริหารอาจจะแต่งตั้ง คณะกรรมการเพื่อเขียนรายงานการประเมิน ตนเองด้วยก็ได้

4) ขั้นปรับปรุง/การนำไปใช้ เมื่อสถานศึกษาได้ประเมินตนเองแล้วผู้บริหารจะต้องนำ ผลการประเมิน ตนเองไปใช้ในการวางแผน/กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพ ในปีการศึกษา ต่อไปหรือนำผลที่ได้ไปปรับปรุงแผนงาน/ โครงการในปีการศึกษานั้นให้ประสบความสำเร็จต่อไป

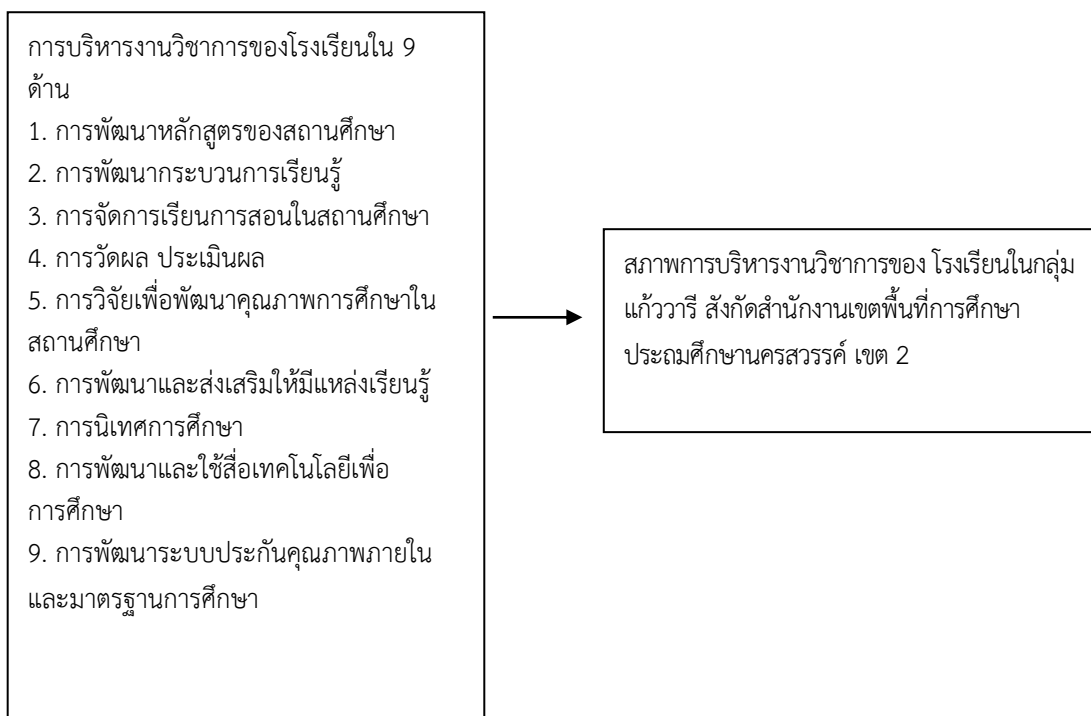
1.6 ขอบข่ายงานวิชาการ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 13 - 14) ได้ให้ทัศคติเกี่ยวกับขอบข่ายของงานวิชาการ ไว้ว่า การบริหารงานวิชาการจะประกอบด้วยงานดังต่อไปนี้ 1) การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนา หลักสูตรและ การนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน มีรายละเอียดของงานดังนี้ 1.1 แผนปฏิบัติงาน งานวิชาการ ได้แก่ การประชุมเกี่ยวกับหลักสูตร 1.2 โครงการสอน เป็นการจัดรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่ต้องสอนตาม หลักสูตร 1.3 บันทึกการสอน เป็นการแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาที่จะสอนในแต่ละ คาบเวลาของแต่ละวันหรือ สัปดาห์ 2) การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนเพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนินไป ด้วยดีและสามารถปฏิบัติได้ จึงต้องมีการจัดการเรียนการสอน ดังนี้ 2.1 การจัดตารางสอนเป็นการกำหนดวิชา เวลา ผู้สอน สถานที่ ตลอดจนผู้เรียนใน แต่ละรายวิชา 2.2 การจัดชั้นเรียน เป็นงานที่ฝ่ายวิชาการต้องประสานกับฝ่ายอาคารสถานที่ รวมทั้ง การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในห้องเรียน 3.5 2.3 การจัดครูเข้าสอน ต้องพิจารณาถึงความพร้อมของสถานศึกษา และความพร้อมของ บุคลากร 2.4 การปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาครูผู้สอนให้ก้าวหน้าวิทยาการ เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อพัฒนา การเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ความก้าวหน้าของ สังคม ธุรกิจ อุตสาหกรรม เป็นต้น 3) การจัดการบริหาร เกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และการ ส่งเสริมการจัดหลักสูตร และโปรแกรมการศึกษาให้มี ประสิทธิภาพและคุณภาพ ได้แก่ 3.1 การจัดสื่อการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่เอื้อต่อการศึกษานักเรียน เน้นเครื่องมือ และ กิจกรรมให้ครูได้เลือกใช้ในการสอน 3.2 การจัดห้องสมุด เป็นที่รวมหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ และวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นแหล่ง วิทยาการ ให้แก่นักเรียนได้ศึกษาและค้นคว้าเพิ่มเติม 3.3 การนิเทศการสอน เป็นการช่วยเหลือแนะแนวครูให้เกิดการปรับปรุง แก้ไขปัญหา การเรียนการสอน 4) การวัดและประเมินผลกระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในด้านการตรวจสอบและ วิเคราะห์ ผลการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2550, หน้า 29 - 30) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดขอบข่ายภารกิจ งานและแนวปฏิบัติงานด้านวิชาการ ไว้ ดังนี้ 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนงานด้าน วิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5) การพัฒนาระบบการเรียนรู้ 6) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในและมาตรฐานการศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือใน การพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ ของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนใน 9 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การวัดผล ประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ซึ่งสามารถนำเสนอเป็นกรอบความคิดได้ ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยมุ่งหวังที่จะศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ผู้ศึกษาจึงขอเสนอตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครูในกลุ่มแก้ววารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 จำนวน 109 คน จาก 14 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ครูในกลุ่มแก้ววารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 จำนวน 85 คน จาก 14 โรงเรียน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยการเปิดตารางเครชีและมอร์แกน และทำการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการเทียบสัดส่วน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา
- ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มแก้ววารี สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 ถามใน 9 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การวัดผล ประเมินผล 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 6) การพัฒนาและ ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 7) การนิเทศการศึกษา 8) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

9) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในกลุ่มแก่วารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยพบผู้อำนวยการโรงเรียนในกลุ่มแก่วารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 ในระหว่างวันที่ 16 - 24 พฤษภาคม 2562 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บแบบสอบถามจากครู
3. ผู้วิจัยขอรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเองจากโรงเรียนในกลุ่มแก่วารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 ได้แบบสอบถามกลับคืนมาครบ 85 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
4. ผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกชุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้สถิติ ดังต่อไปนี้

1. ค่าร้อยละ (%)
2. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ 1) สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มแก่วารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์เขต 2 มีสภาพการบริหารงานวิชาการทั้ง 9 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาลำดับต่ำสุด คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การนิเทศการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของแต่ละด้านปรากฏผล ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการบริหารสูงสุด คือ ผู้บริหารประชุมชี้แจงคณะครู เพื่อให้ทราบเป้าหมายในการดำเนินงานตามแผนงานหลักสูตร และการใช้หลักสูตร ข้อที่มีการบริหารรองลงมา คือ ผู้บริหารมอบหมายผู้รับผิดชอบ เพื่อให้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรเป็นไปตามแผน และข้อที่มีการบริหารต่ำสุด คือ สถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้หลักสูตร
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการบริหารสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนด้าน การเรียนการสอน ข้อที่มีการบริหารรองลงมา คือ ผู้บริหารมีการมอบหมายครูผู้รับผิดชอบ เพื่อให้ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอน และข้อที่มีการบริหารต่ำสุด คือ ผู้บริหารสนับสนุน งบประมาณ ทรัพยากร และบุคลากรในการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการบริหารสูงสุด คือ สถานศึกษาจัดและจัดการพัฒนาการเรียน การสอนให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ข้อที่มีการบริหารรองลงมา คือ สถานศึกษาให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และข้อที่มีการบริหารต่ำสุด คือสถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนมีเวลาเพื่อศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์
4. ด้านการวัดผล ประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการบริหารสูงสุด คือสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดทำคู่มือการวัดผลและ ประเมินผลทุกรายวิชา ข้อที่มีการบริหารรองลงมา คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและ ประเมินผลการเรียนการสอนโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการเรียนการปฏิบัติของผู้เรียน และข้อที่มีการบริหารต่ำสุด คือ สถานศึกษาจัดให้มีคลังข้อสอบที่เป็นเครื่องมือวัดผล ประเมินผล

5. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการบริหารสูงสุด คือ ผู้บริหารศึกษา วิเคราะห์ พัฒนา คุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา ข้อที่มีการบริหารรองลงมา คือ คณะครูประเมินผลการจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และข้อที่มีการบริหารต่ำสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัย

6. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการบริหารสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่ง การเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น ข้อที่มีการบริหารรองลงมา คือ สถานศึกษาส่งเสริมแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นในเขตพื้นที่การศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง และข้อที่มีการบริหารต่ำสุด คือ สถานศึกษาจัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้และประสานความร่วมมือสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบัน สังคมอื่นที่จัดการศึกษาในการจัดการส่งเสริม พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน

7. ด้านการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการบริหารสูงสุด คือ สถานศึกษากำหนดเป้าหมายของการนิเทศภายใน ข้อที่มีการบริหารรองลงมา คือ สถานศึกษาสนับสนุนงบประมาณทรัพยากร บุคลากรในการนิเทศภายใน และข้อที่มีการบริหารต่ำสุด คือ ผู้บริหารให้คณะครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา

8. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการบริหารสูงสุด คือ สถานศึกษามีการวิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อการเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการของครู ข้อที่มีการบริหารรองลงมา คือ สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูได้เผยแพร่สื่อ เทคโนโลยีนวัตกรรมทางการศึกษา และข้อที่มีการบริหารต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการจัดระบบการเก็บรักษาและบริการการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

9. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการบริหารสูงสุด คือ สถานศึกษา ดำเนินงานตามแผน ติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน ข้อที่มีการบริหารรองลงมา คือ สถานศึกษาจัดระบบโครงสร้างองค์กรเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และข้อที่มีการบริหารต่ำสุด คือ ผู้บริหารประชุมชี้แจงคณะครูเพื่อให้ทราบเป้าหมายการดำเนินงานตามแผน และการประเมินผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มแก้ววารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ผู้ศึกษาขออภิปรายประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1. การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มแก้ววารี สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) พบว่า การบริหารงานวิชาการ ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา คือ การจัดการศึกษาคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทราภรณ์ แจ่มบุรี (2559) พบว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญและเป็นงานหลัก การดำเนินงานทุกอย่างทางวิชาการ ที่จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพตรงตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา เป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมการบริหารอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูต้องทำความเข้าใจเรื่องการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ กำหนดไว้โดยสถานศึกษาจะต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและใช้หลักสูตรสถานศึกษา รวมถึงการวางแผนปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องให้เหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2552) พบว่าการพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการ หรือขั้นตอนของ การตัดสินใจหาทางเลือกทางการเรียนการสอนให้เหมาะสม เพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทาง การเรียนการสอนไปในทางที่ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับ

ผู้เรียนและสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร สระทองหน (2558) พบว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีการบริหารอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นหัวใจสำคัญของการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตรงตามจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูต้องมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กมล ภูประเสริฐ (2547) พบว่าการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นกระบวนการพัฒนาผู้เรียนโดยตรง การเรียนการสอนที่มีคุณภาพย่อมส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามจุดหมายของหลักสูตร มีผลให้การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างมาก และเป็นการพัฒนาในด้าน การคิดวิเคราะห์ การแสดงความคิดเห็น การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร สระทองหน (2558) พบว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่สำคัญ พัฒนาผู้เรียนโดยตรง เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถพัฒนาด้านเองทั้งในด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ต่าง ๆ เกิดความสนุกสนานในการเรียนรู้ ในการจัดการเรียนการสอนให้ได้บรรลุจุดหมายตาม หลักสูตรจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนและประโยชน์สูงสุดให้ผู้เรียนควรจะได้รับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรุมา อนันต์ (2556) พบว่า การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษามีการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด

1.4 ด้านการวัดผล ประเมินผล พบว่า 2 โดยภาพรวมการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะการวัดผล ประเมินผล เป็นงานสำคัญของสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องจากการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่ครูใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่ทำให้ครูทราบถึงความสำเร็จในการเรียนรู้ของผู้เรียน ประสิทธิภาพของการเรียนการสอน ผลการเรียนของครู ผลการเรียนของนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร สิ่งที่สำคัญจากการวัดผลและประเมินผลจะเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพของครูผู้สอนและผู้บริหารด้วยว่าเป็นอย่างไร และนำเอาผลที่ได้จากการวัดการประเมินผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อภิเชษฐ์ บุญพะยอม (2560) พบว่า การวัดผล ประเมินผลมีการบริหาร อยู่ในระดับมากที่สุด

1.5 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมการบริหารอยู่ใน ระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการวิจัยเป็นเรื่องที่ได้รับความตระหนักและสนใจของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างมากในปัจจุบันเพราะในยุคโลกาภิวัตน์จำเป็นต้องดำเนินการโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศมาก จึงนำไปสู่ความสำเร็จในระดับสถานศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหาร ครู นักเรียน และบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ จะต้องแสวงหาแนวทางและวิธีการ เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการสอนและการเรียนซึ่งจำเป็นต้องอาศัยแนวทางการวิจัยเป็นหลัก การวิจัยเป็นวิธีการเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นระบบ และระเบียบ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อภิเชษฐ์ บุญพะยอม (2560) พบว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษามีผลการบริหารอยู่ในระดับมาก

1.6 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมการบริหารอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เป็นงานที่โรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินการอยู่แล้ว โดยโรงเรียนจะดำเนินการสร้างและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตามสารสนเทศที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ จัดระบบการใช้สำหรับผู้เรียนและผู้สนใจ ให้ผู้เรียนและผู้สนใจได้ใช้แหล่งการเรียนรู้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า มีการรวบรวมข้อมูลการใช้เพื่อเป็นข้อมูลกำหนดแนวทางในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ผลที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนก็คือนักเรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มณีนรัตน์ ปานจันทร์ (2553) พบว่าหลักการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนต้องมีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และขอบเขตที่ชัดเจน โรงเรียนต้องส่งเสริมสนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เทอดศักดิ์ จันทิมา (2560) พบว่า การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้มีการบริหาร อยู่ในระดับมาก

1.7 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมการบริหารอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็น เพราะการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นการพัฒนาบุคลากรภายในสถานศึกษาโดยเฉพาะครู ให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการจัด

การศึกษา เพื่อเพิ่มศักยภาพทางด้านวิชาชีพเป็นการช่วยเหลือ แนะนำการทำงานร่วมกันของบุคลากรทางการศึกษาหรือโรงเรียนที่จะให้การพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ร่วมงาน ให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันผู้ถูกนิเทศไม่รู้สึกรู้ว่าถูกควบคุมแต่เต็มใจในการรับคำแนะนำ ซึ่งจะส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ดีขึ้นตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) พบว่าการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการ จัดการบริหารการศึกษา เพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครู และบุคคลที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู และเพิ่มคุณภาพของบทเรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณา อนันต์ (2556) พบว่า การนิเทศ การศึกษามีการบริหารอยู่ในระดับมาก

1.8 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า 2 โดยภาพรวมการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันการนำเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่ครูผู้สอนควรทำ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนรู้และประสบการณ์ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เป็นการกระตุ้นความสนใจและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถของตนเอง นับเป็นความก้าวหน้าทางการเรียนการสอน ครูต้องคิดหาวิธีสร้างความสนใจให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นที่อยากจะเรียน การนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนเป็น อีกวิธีการหนึ่งที่ทันสมัยและสะดวก สร้างความสนใจให้นักเรียนได้เรียนรู้ สร้างบรรยากาศใหม่ ๆ จากการเรียนการสอนในห้องเรียน ช่วยทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุชาดา ถาวรชาติ (2559) พบว่า งานสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา เป็นสิ่งที่ผู้สอนและผู้เรียนนำมาใช้ในระบบการเรียนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.9 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา พบว่า โดยภาพรวม การบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร การศึกษาครูให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพการศึกษา เนื่องจากเป็นสิ่งที่สถานศึกษาจะต้องปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา ให้เป็นไปตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ นับว่าเป็นระบบที่สร้างความมั่นใจต่อสังคม ผู้ปกครอง ประชาชน และสถานประกอบการว่าสถาบันการศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้จบการศึกษามีคุณภาพ มาตรฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2552) พบว่าการประกันคุณภาพการศึกษามี ความสำคัญเพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาโดยให้มีทั้งการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพ ภายนอก และ ถือว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมยศ คงสิน (2558) พบว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา มีการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุทัยธานี เขต 2

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในกลุ่มแก่วารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1.1 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ควรจัดหาเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรไว้บริการ ให้เพียงพอ มีการนิเทศ ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาจากสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 อย่างต่อเนื่อง และการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาควรให้ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อสะท้อนถึงสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น อย่างแท้จริง

1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ มีการจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตร มาตรฐาน การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และตัวชี้วัด มีการบันทึกหลัง แผนเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนา แผนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษา

1.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ควรมีการจัดหาเอกสารทางวิชาการหรือ เทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนของครูผู้สอนให้ทันสมัย และจัดให้มี การจัดสอนซ่อมเสริมให้แก่ผู้เรียนที่มีปัญหาเพิ่มเติม

1.4 การวัดผล ประเมินผล ควรจัดให้มีคลังรวบรวมเครื่องมือวัดผล ประเมินผล เพื่อง่ายและสะดวกต่อการวัด และประเมินผลและนำผลการประเมินทุกครั้งมาแก้ไข ปรับปรุง การจัดการเรียนการสอนต่อไป

1.5 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และ ครูผู้สอนควรใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ทำวิจัยเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาผู้เรียน เป็นรายบุคคล นำผลการวิจัยมาใช้ปรับปรุง กระบวนการเรียนการสอน สร้างเครือข่ายในการวิจัย กระบวนการจัดการเรียนรู้ภายในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียนและ องค์กรภายนอก

1.6 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้โรงเรียนควรดำเนินการสร้างและพัฒนา แหล่งการเรียนรู้ตาม สารสนเทศที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ จัดระบบการใช้สำหรับผู้เรียนและผู้สนใจ ให้ผู้เรียนและผู้สนใจได้ใช้แหล่งการเรียนรู้อย่าง เหมาะสมและคุ้มค่า มีการรวบรวมข้อมูลการใช้ เพื่อเป็นข้อมูลกำหนดแนวทางในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

1.7 การนิเทศการศึกษา ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการนิเทศภายใน และ มีการจัดทำเครื่องมือและ เอกสารที่จำเป็นสำหรับการนิเทศภายในเพิ่มเติม

1.8 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้า งานวิชาการ และครูผู้สอนควร ใช้ห้องสมุดที่ประกอบด้วยศูนย์สื่อการเรียนรู้ภายใน จัดทำระบบ สารสนเทศการเรียนรู้ จัดทำทะเบียนสื่อและแหล่งเรียนรู้ ภายใน สนับสนุนให้ครูผู้สอนผลิต สื่อการสอนที่มีคุณภาพ และประเมินผลคุณภาพสื่อการสอน

1.9 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา หัวหน้า งานวิชาการและครูผู้สอน มี การควบคุม ตรวจสอบคุณภาพ เพื่อให้ได้มาซึ่งคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา จัดทำรายงานประจำปีของ โรงเรียนแล้วเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาและรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งต่อไปผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

2.1 ควรศึกษาวิจัยเพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มแก่วารี สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มแก่วารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2

2.3 ควรมีการศึกษากับกลุ่มโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษาอื่น เพื่อเปรียบเทียบ การบริหารงานวิชาการในครั้ง ต่อไป

2.4 ควรศึกษาถึงการนำผลการวิจัย ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างชัดเจน และอาจแยก ศึกษาวิจัยเป็นเฉพาะเรื่อง เฉพาะงาน จะได้เนื้อหาและรายละเอียดที่ชัดเจนตรงประเด็น สามารถแก้ไข ปัญหาได้ในแต่ละจุดอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

กมล ภูประเสริฐ. (2547). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: เมธีทิปส์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

_____. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

_____. (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

_____. (2550). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุ ภัณฑ์ (รสป.).

_____. (2552). คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

ช่อรัตนดา เกสทอง. (2551). การนำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุทัยธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

- ณัฐพร อ่องเพ็ง. (2558). แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในอำเภอบึงนาราง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิจิตร เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- เทอดศักดิ์ จันทิมา. (2560). แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้เครือข่ายของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัย ราชภัฏเชียงราย.
- ปรารธนา แก้วเวียง. (2559). แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ไพรวลัย เกิดสวัสดิ์. (2558). แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขต พุ่งหินเทินสังกัด สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัย ราชภัฏนครสวรรค์.
- ภัทรภรณ์ แจ่มบุรี. (2559). แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 42. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- มนิรัตน์ ปานจันทร์. (2553). ผลของนโยบายการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่มีต่อการรับรู้และ พฤติกรรมของผู้ที่เกี่ยวข้องใน การพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน: การวิจัยแบบผสม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (วิธีวิทยาการวิจัย การศึกษา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2552). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (พิมพ์ครั้งที่ 3). สงขลา: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วรรณกร เรืองกิจ. (2559). แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ศิริพร สระทองหน. (2558). แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็กตาม ความคิดเห็นของครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหาร การศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- สมยศ คงสิน. (2558). การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดพิจิตร สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). การบริหารงานวิชาการ. นนทบุรี: ไทยร่มเกล้า.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2. (2560). ข้อมูลสารสนเทศ ปี 2560. นครสวรรค์: ผู้แต่ง.
- _____. (2561). ข้อมูลสารสนเทศ ปี 2561. นครสวรรค์: ผู้แต่ง.
- _____. (2561). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561. นครสวรรค์: ผู้แต่ง.
- อภิเชษฐ์ บุญพะยอม. (2560). แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- อรอุมา อนันต์. (2556). การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการ กลุ่มโรงเรียนคลองลานพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.